

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ШКОЛЯРІВ З БІОЛОГІЇ В ШКОЛІ»

Компонента освітньої програми – вибіркова (4,5 кредитів)

Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Спеціальність	014.05 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»
Галузь знань	01 – Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Решетюк Олеся Володимирівна, к.б.н., доцент кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності https://botany.chnu.edu.ua/kolektyv-kafedry/reshetiuk-olesia-volodymyrivna/
Контактний тел.	+38 (037) 53 12 52
E-mail:	o.reshtyuk@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	HYPERLINK "
Консультації	четвер, з 16.00 до 18.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни: Одне з актуальних завдань сучасної школи – пошук оптимальних шляхів зацікавлення учнів навчанням, підвищення їх розумової активності, спонукання до творчості, виховання школяра як життєво й соціально компетентної особистості, здатної здійснювати самостійний вибір і приймати відповідальні рішення в різноманітних життєвих ситуаціях, вироблення вмінь практичного і творчого застосування здобутих знань. Все це створює підґрунтя для вивчення курсу. Курс сприяє розвитку професійної самосвідомості, культури спілкування та дослідницької діяльності, формуванню теоретичного, практичного та особистісно-мотиваційного компонентів професійної компетентності педагогів. Успішне вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння фахових (педагогічних, природничих) дисциплін програми бакалавра «Середня освіта. Біологія та здоров'я людини», а також нормативних професійно-орієнтованих навчальних дисциплін: «Методологія та організація наукових досліджень», «Дипломовання», «Методика викладання Основ здоров'я», «Організація лабораторного практикуму з біології та екології» тощо. Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при виконанні наукового дослідження та підготовки кваліфікаційної роботи студента до захисту.

Мета навчальної дисципліни: опанування знаннями та уміннями щодо організації науково-дослідної діяльності учнів з біології та основ здоров'я, так як це ефективний інструмент для розвитку їхніх творчих здібностей, вмінь і навичок, підвищення мотивації до вивчення наук, встановлення міждисциплінарних зв'язків. Предметом вивчення навчальної дисципліни є біологічний експеримент (планування, проведення, оцінка та аналіз даних).

Завдання дисципліни: надання знань з актуальних проблем методики, технології, організації науково-дослідницької діяльності та оформлення її результатів. Під час вивчення будуть розглянуті методи формування дослідницької діяльності учнів, здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, планувати і виконувати експериментальні роботи з використанням сучасних методів та обладнання, презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, готувати наукові публікації, підготовка до участі в учнівських олімпіадах, турнірах, наукових конференціях та інших заходах.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ, ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ РОБІТ УЧНЯМИ ЗАКЛАДІВ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ТА ПОЗАШКІЛЬНИХ УСТАНОВ	
Тема 1	Психолого-педагогічні та організаційно-технологічні аспекти організації дослідницької діяльності учнів у процесі вивчення біології в школі. Методика формування дослідницьких умінь учнів у процесі вивчення природничих наук
Тема 2	Нормативно-правове забезпечення організації науково-дослідної діяльності учнів
Тема 3	Різноманітність форм організації дослідницької діяльності учнів у процесі вивчення біології та основ здоров'я. Організація учнівської дослідницької роботи з біології та основ здоров'я в ЗЗСО, позашкільних навчальних закладах, в освітній системі «Мала академія наук України»
Тема 4	Принципи, мета і завдання науково-дослідної роботи учнів. Методика організації дослідницьких робіт у процесі вивчення біології (мотивація, стимулювання, форми проведення урочної та позаурочної навчально-дослідницької роботи). Методичні основи організації навчальних екскурсій, експедицій, проектна та пошукова діяльність школярів
Тема 5	Основні напрями дослідницької діяльності школярів з біології, актуальність досліджень. Планування експериментів і спостережень, обробка їх результатів. Підготовчий етап виконання науково-дослідної роботи.
Тема 6	Основи польових наукових досліджень з біології. Виконавчий етап наукового дослідження. Аналіз, систематизація та комплексний опис зібраного матеріалу
Тема 7	Завершальний етап дослідницької роботи. Оформлення результатів дослідження
Тема 8	Умови проведення захистів учнівських науково-дослідних робіт
МОДУЛЬ 2. ТЕХНІКА ВИКОНАННЯ ПОЛЬОВИХ ДОСЛІДНИЦЬКИХ РОБІТ	
Тема 9	Використання об'єктів живої природи у дослідженнях (живий куток, екскурсії в природу, екологічна стежка, гурткова робота, пришкільна ділянка тощо)
Тема 10	Використання методу проектів у дослідженнях
Тема 11	Вивчення, охорона природи та раціональне використання ресурсів рідного краю (аналіз біорізноманіття, корисні рослини та фітооздоровлення, ресурсознавство лікарських рослин, моніторинг рідкісних видів рослин і тварин)
Тема 12	Вивчення культурфітоценозів (інтродукція та акліматизація видів, озеленення пришкільної ділянки, паркознавство)
Тема 13	Програмно-методологічні засади організації статистичного дослідження

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Форми організації навчальної роботи

- загальні (групові/індивідуальні, аудиторні/поза аудиторні);
- конкретні (лекції, практичні заняття, індивідуальна/групові консультації, виконання самостійних / індивідуальних дослідницьких завдань)

Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні: пояснювально-ілюстративний (лекція, розповідь-пояснення, бесіда проблемно-пошукового характеру, діалог, обговорення в групі)
- наочні: пояснювально-ілюстративний; презентації; використання навчального обладнання, матеріалів;
- практичні (робота з навчально-методичною літературою, проектування педагогічної технології, виконання практичних завдань самостійної роботи);

Методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу, навчальні дискусії; метод використання життєвого досвіду, проектування професійних ситуацій);

Методи стимулювання і мотивації навчання: проблемно-пошукові методи; навчальні дискусії; аналіз проблемних ситуацій;

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: усний/письмовий контроль; оперативний контроль; самоконтроль;

Освітні технології навчання (інноваційні технології): інформаційно-комунікаційні, інтерактивного навчання, технології студенто-центрованого навчання, особистісно-орієнтованого навчання; проблемного навчання; кооперативного навчання; розвивального навчання; проєктного навчання; критичного навчання

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: проводиться під час проведення семінарських занять і самостійної роботи. Має на меті перевірку теоретичних знань та рівня підготовки студента до виконання конкретного прикладного завдання. Форми і засоби діагностики поточного контролю: оцінювання підготовки до заняття, виконання завдань, самостійних робіт, активність на занятті, тестування, оцінювання індивідуальних завдань, письмове й усне опитування. *Форма поточного контролю – усна чи письмова (опитування, тестування, контрольна робота, ессе, виконання творчого завдання, відповідь студента та ін.).*

Підсумковий контроль – проводиться з метою оцінки й узагальнення результатів

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets_koho-natsionalnoho-universytetu.pdf
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi_at-2023plusdodatky-31102023.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бугай О.В., Кириченко В.Т. Залучення школярів до науково-дослідницької діяльності з біології. *Біологія*. 2005. №5. С.20-21.
2. Білоус С.Ю. Як розвинути в учня якості дослідника, або методика дослідницьких ланцюжків. Х.: «Основа», 2004. 160 с.
3. Грищенко І.М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. К., 2001. 185 с.

4. Грицай Н.Б. Методика позакласної роботи з біології. Дистанційний курс: навч. посіб. Рівне: МЕНУ імені академіка Степана Дем'янчука, 2010. 164 с.
5. Дослідницька робота з біології : навчально-методичний посібник / за заг. ред. к.б.н. С.М. Панченко, Л.В. Тихенко. Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. 368 с.
6. Залучення старшокласників до науково-дослідної діяльності МАН як засіб розвитку їх дослідницьких здібностей. *Інновації в освіті: інтеграція науки і практики : зб. наук-метод. праць* / за заг. ред. О.А. Дубасенюк. Житомир: ФОП Левковець, 2014. С. 56-75.
7. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник. К.: Кондор, 2006. 206 с.
8. Шамрай С.М., Задорожний К.М. Біологічні дослідження. Планування і проведення. Харків: Вид. група «Основа», 2010. 111 с.
9. Вимоги щодо написання, оформлення та представлення учнівських науково-дослідницьких робіт. URL: http://man.gov.ua/ua/activities/competition_protection/nextyear/basic_requirements_for_student_work_2019
10. Плагіат і авторське право в історії. URL : <http://kasner.kiev.ua/plagiat-i-avtorske-pravo-v-istorii/>.
11. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти : Лист МОН від 24.10.2017. URL : <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2017-10-26/8150/565.pdf>.
12. Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40) URL : http://lib.znau.edu.ua/jirbis2/images/phocagallery/2017/Pryklady_DSTU_8302_2015.pdf
13. Рекомендації з оформлення посилань в наукових роботах: DSpace. URL : ela.kpi.ua/handle/123456789/16051.
14. Стили оформлення бібліографічних посилань для міжнародних публікацій. Ч. 1. URL : www.library.ukma.edu.ua/.../Styli_oformlennya_bibliohrafichnykh

*Детальна інформація щодо вивчення курсу «Назва навчальної дисципліни» висвітлена у
робочій програмі навчальної дисципліни
[покликання на робочу програму навчальної дисципліни,
що розміщена на сайті кафедри](#)*